

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี โดยศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาแนวการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี โดยศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จำนวน 9 คน ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จำนวน 60 คน และประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว และแบบสอบถามประกอบด้วยแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว และแบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลจากการสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ในส่วนของคำถามปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี

1.1 ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วมีทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และมีบทบาทหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเป็นสมาชิกในชุมชน จำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 89.5 1.3 ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วนั้นในภาพรวมจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด ว่ามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วจริง โดยด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.51 รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ย 4.46 หลักความโปร่งใสและหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ย 4.30 หลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ย 4.29 ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบจะมีค่าน้อยที่สุด คือ 4.28

1.2 เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วมีจำนวน 60 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 สังกัดส่วนงานสำนักงานปลัด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วนั้นในภาพรวมจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.17 ซึ่งอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ว่ามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วจริง โดยด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.35 รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ย 4.29 หลักความรับผิดชอบต่อมีค่าเฉลี่ย 4.25 หลักความคุ้มค่า 4.19 หลักการมีส่วนร่วม 3.90 ส่วนด้านหลักคุณธรรมจะมีค่าน้อยที่สุด คือ 3.67

2. แนวการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี

2.1 ด้านหลักนิติธรรม ประกอบด้วย 1) การออกข้อบัญญัติหรือออกคำสั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละครั้งมีการอ้างถึงข้อกฎหมายและถูกต้องตามกฎหมายทุกครั้ง เช่น จัดซื้อจัดจ้างฯ 2) องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดการจัดทำประชาพิจารณ์ทุกครั้งในการออก

ข้อบัญญัติที่มีผลกระทบต่อประชาชน 3) องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการออกข้อบัญญัติหรือคำสั่งร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น เกี่ยวกับเรื่องการปิดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเรื่องการจัดเก็บรายได้ ฯลฯ 4) การออกข้อบัญญัติหรือออกคำสั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละครั้งได้ยึดหลักความถูกต้องตามหลักนิติธรรมไม่เอื้อประโยชน์แก่คนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง 5) การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการออกข้อบัญญัติหรือออกคำสั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ลดการต่อต้านจากประชาชนได้ 6) ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักนิติธรรมมากที่สุด

2.2 ด้านหลักความโปร่งใสประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดตั้งหน่วยงานให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากได้อย่างทั่วถึง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดตั้งหน่วยงานให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารทุกช่องทาง 2) องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้และปราศจากจากทุจริตคอร์รัปชัน 3) องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและผลการดำเนินงานและการจัดซื้อจัดจ้าง การรับสมัครงานให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ 4) ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักความโปร่งใสมากที่สุด

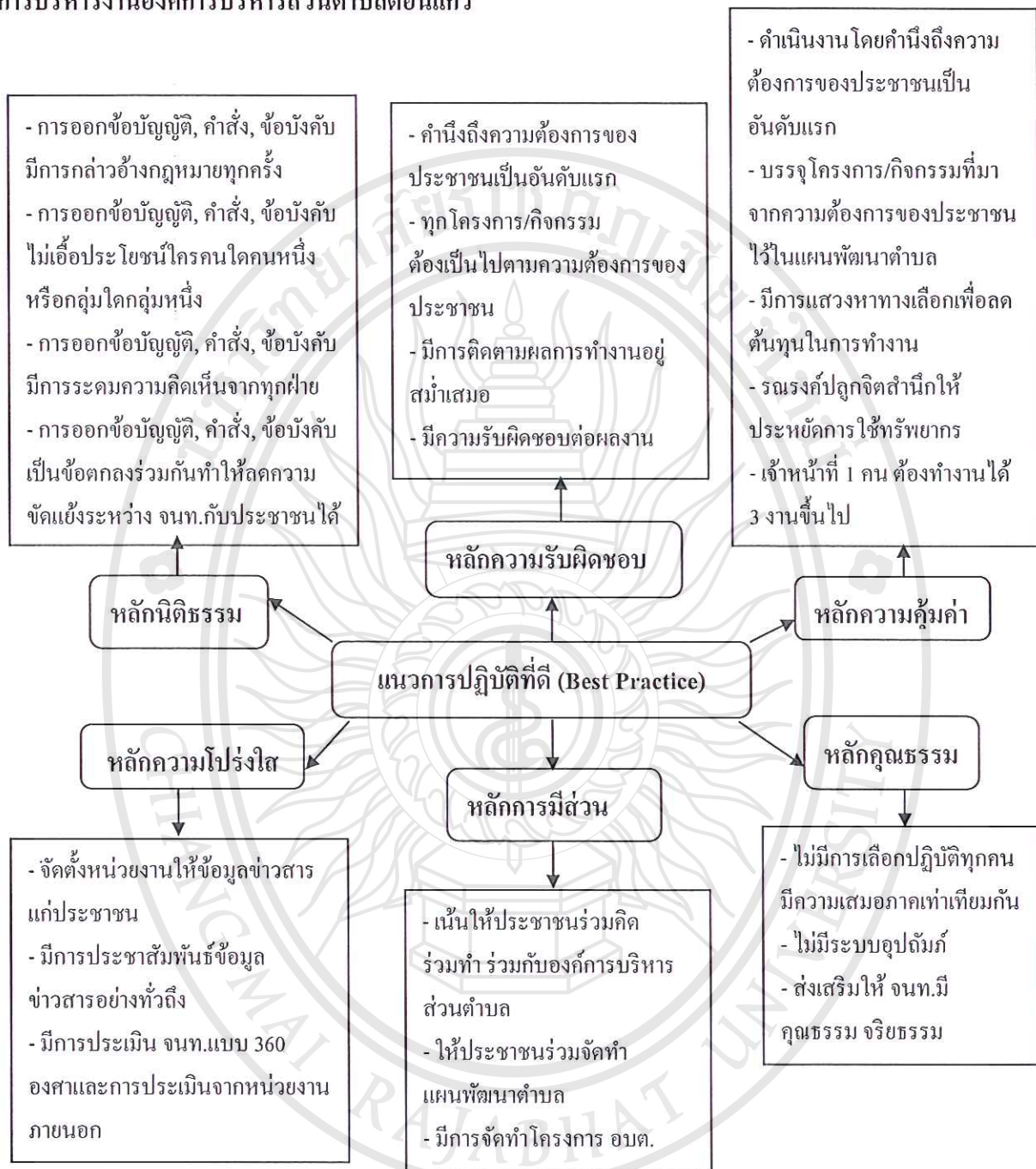
2.3 ด้านหลักความรับผิดชอบประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำโครงการ/กิจกรรมที่นำเสนอโดยประชาชนไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 2) องค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญกับจัดทำแผนพัฒนาตำบลเป็นหลักและปฏิบัติตามแผนที่วาง ซึ่งตรงตามความต้องการของประชาชนและเสร็จทันตามกำหนดเวลา 3) ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลจะเร่งแก้ไขเป็นอันดับแรกอย่างเต็มความสามารถ 4) ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบมากที่สุด

2.4 ด้านหลักความคุ้มค่าประกอบด้วย 1) การจัดซื้อจัดจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสืบราคาและต่อรองราคาในการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้งเพื่อประหยัดงบประมาณ 2) องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการแสวงหาทางเลือกเพื่อลดต้นทุน เช่น การซ่อมบำรุงแทนการซื้อใหม่ การหาทุนจากบุคลากรภายนอกหรือผู้มีจิตอาสา เป็นต้น 3) การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับและประชาชนเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินงานอย่างคุ้มค่าเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ 4) ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักความคุ้มค่ามากที่สุด

2.5 ด้านหลักการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดทำโครงการ/แผนงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน 2) การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ลดข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนได้ และหากมีข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดเวทีเพื่อไต่สวนสาธารณะเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง 3) การประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟัง และเสนอความต้องการของแต่ละหมู่บ้านในการประชุมทุกครั้ง 4) องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละปี 5) องค์การบริหารส่วนตำบลยอมรับความคิดเห็นของประชาชนและนำมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทำให้ประชาชนมีความภาคภูมิใจและอยากเข้ามามีส่วนร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลมากยิ่งขึ้น 6) ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมมากที่สุด

2.6 ด้านหลักคุณธรรมประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีการจัดเก็บภาษีที่สมเหตุสมผลทั่วถึงเท่าเทียมถูกต้องและเป็นธรรม 2) เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรมจริยธรรม 3) องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานบนพื้นฐานของหลักคุณธรรมทำให้ไม่มีเรื่องฟ้องร้องหรือร้องเรียนเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน 4) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการใช้ระบบอุปถัมภ์ในการบริหารงาน 5) ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมมากที่สุด

สรุปผลการศึกษาแนวการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

ภาพที่ 5.1 สรุปผลการศึกษาแนวการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

ข้อเสนอแนะผู้บริหาร

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักสำคัญโดยการมีส่วนร่วมนั้น ต้องมาจากความสมัครใจไม่ใช่การบังคับ ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ทางองค์การบริหารส่วนตำบล ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะหากต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบก่อนทุกครั้ง เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ให้มากที่สุดโดยการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางให้ประชาชนได้รับทราบให้เข้ามามีส่วนร่วม ถ้าประชาชนมีส่วนร่วมมากเท่าใดความโปร่งใสจะมีมากขึ้นเท่านั้น โดยเน้นให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็จะทำให้เกิดความคุ้มค่า ความโปร่งใสมากขึ้นด้วย

2. ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ของผู้นำซึ่งการบริหารงานนั้นผู้บริหารจะต้องไม่กุมอำนาจไว้ ผู้เดียวควรจะต้องมีการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาส ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพราะฉะนั้นผู้นำจึงมีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดธรรมาภิบาลมากที่สุด โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำงานเพื่อประชาชนหากองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการที่จะให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมก็ต้องให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญ และวัตถุประสงค์ และชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบว่าสิ่งที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะได้ประโยชน์อะไรบ้างเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น

3. การทำงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้นต้องเริ่มจากการบริหารที่ดีจากองค์การบริหารส่วนตำบลสู่ชุมชนสู่ประชาชน ซึ่งจุดแข็งที่ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีคือ การเน้นเรื่องของการมีส่วนร่วมเพราะหากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะทำให้เกิดหลักธรรมาภิบาลข้ออื่นๆ ตามมา เช่น เมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ก็จะเกิดความคุ้มค่า เพราะมาจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงเกิดความโปร่งใส เพราะประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เป็นต้น และสิ่งที่สำคัญอีกข้อหนึ่งคือการไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะองค์กรใดๆ ก็ตามหากมีการทุจริตคอร์รัปชันแล้ว จะทำให้องค์กรนั้นๆ บริหารงานโดยปราศจากหลักธรรมาภิบาลในทุกๆ ข้อ และในอนาคตต่องค์การบริหารส่วนตำบลจะเน้นในเรื่องของการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยจะมีการส่งเสริมและพัฒนาหลักความคิดสร้างสรรค์เป็นหลักธรรมาภิบาลตัวที่ 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว โดยจะผลักดันให้เป็น Donkeaw Model ต่อไป

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาพบว่า พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วมีความคิดเห็นต่อการให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วนั้น ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบ แล้วพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว ด้านหลักการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.51 รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.46 หลักความโปร่งใสและหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.30 หลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ย 4.29 ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบจะมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 4.28 ส่วนเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว มีความคิดเห็นต่อการให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วนั้น ในภาพรวมจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.17 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นคือ เห็นด้วยมาก ว่ามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วจริง โดยด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.35 รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ย 4.29 หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.25 หลักความคุ้มค่า 4.19 หลักการมีส่วนร่วม 3.90 ส่วนด้านหลักคุณธรรมจะมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ 3.67 สอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์พล พงศธรวิสุทธิ เรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง และเห็นด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบองค์การบริหารส่วนตำบลส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเห็นด้วยว่า หลังจากมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบลส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

2. แนวปฏิบัติที่ดีในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ประชาชนและเจ้าหน้าที่ มีความเห็นตรงกันดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม 6 ข้อความ ด้านหลักความโปร่งใส 4 ข้อความ ด้านหลักความรับผิดชอบ 4 ข้อความ ด้านหลักความคุ้มค่า 4 ข้อความ หลักการมีส่วนร่วม 6 ข้อความ แต่ผลการศึกษาในเชิงปริมาณพบว่า ด้านคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นจึงควรพิจารณาในการบริหารจัดการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักคุณธรรม

แนวทางการพัฒนาหลักคุณธรรมจากการศึกษาของณัฐพงศ์ แสนใจ ที่ได้ศึกษาธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม พบว่าหลักคุณธรรมมีความสัมพันธ์กับหลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า ดังนั้นการพิจารณาหลักคุณธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จึงควรพิจารณาควบคู่กับหลักการมีส่วนร่วมกับหลักความคุ้มค่าประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542
2. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรพิจารณาส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรม จากการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากในขณะที่ด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบล
2. ควรมีการศึกษา Good governance ในองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลในพื้นที่อื่นๆ ด้วย

